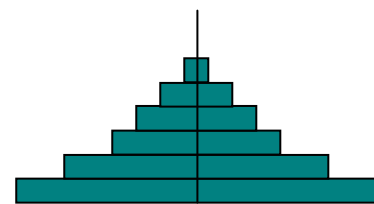

4. Väestöllisen muuntumisen malli

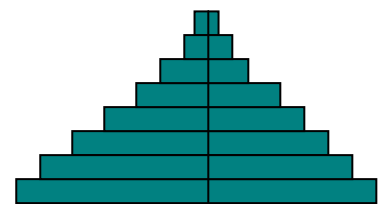
Väestöllisen muuntumisen neljä eri vaihetta ovat hitaan kasvun vaihe, kiihtyvän kasvun vaihe, hidastuvan kasvun vaihe sekä pysähtyneen kasvun vaihe. Joskus puhutaan myös viidennestä vaiheesta, jolloin väestön määrä vähenee.

Ensimmäisessä, eli hitaan kasvun vaiheessa syntyvyys on suurta, mutta myös kuolleisuus on suuri. Väestö ei hirveästi kasva ja ihmisten elinikä on alhainen. Tällaisen hitaan kasvun vaiheessa olevan väestön ikäpyramidi on tyvestään leveä, mutta kapenee nopeasti huippua kohti. Hitaan kasvun vaiheessa ei ole käytännössä enää yhtään maailman valtiota.

1. vaiheen ikäpyramidi

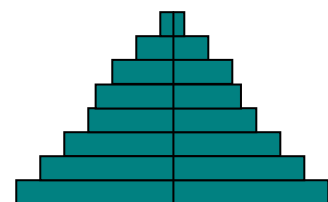
Toisessa vaiheessa, eli kiihtyvän kasvun vaiheessa syntyvyys on edelleen suuri, mutta kuolleisuus pienenee, mm. lääketieteen kehittyessä ja näin ihmisten eliniän noustessa. Väestön määrä kasvaa tässä vaiheessa nopeata vauhtia. Ja, koska syntyvyys on suuri ja sukukypsyysikään selviytyy moni, ovat seuraavat sukupolvet aina edellisiä suurempia.

2. vaiheen ikäpyramidi

Tällaisen väestön ikäpyramidi on ensimmäisen vaiheen tapaan tyvestään leveä, mutta ei enää kapene niin nopeasti ylöspäin mentäessä. Tässä kiihtyvän kasvun vaiheessa ovat pääosin maailman köyhimmät kehitysmaat, joissa lapsia hankitaan tarkoituksella paljon.

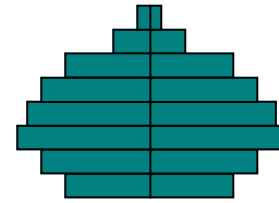
Kolmannessa eli hidastuvan kasvun vaiheessa ovat käytännössä lähes kaikki kehitysmaat. Tässä vaiheessa kuolleisuus on pieni, mutta syntyvyys on alkanut vähetä. Väestön määrä kasvaa yhä, mutta ei niin nopeasti kuin toisessa vaiheessa. Tällaisen väestön ikäpyramidi taas on muodoltaan samantapainen kuin toisessa vaiheessa, mutta tyviosa alkaa pikkuhiljaa kaventua. Käytännössä

3. vaiheen ikäpyramidi

ikäpyramidista on vaikea erottaa onko jokin väestö toisessa vai kolmannessa vaiheessa. Kolmannen vaiheen syntyvyyden väheneminen on usein aivan tarkoituksenmukaista syntyvyyden säätelyä.

Lähes kaikki maailman teollisuusmaat ovat neljännessä, eli pysähtyneen kasvun vaiheessa. Väestön määrä ei silloin enää lisääny, vaikka kuolleisuus onkin pieni. Tässä vaiheessa kuitenkin syntyvyyskin on laskenut niin alas, että ihmisiä kuolee suunnilleen saman verran kuin syntyy. Neljännessä vaiheessa olevan väestön ikäpyramidi on tyvestään kapea, mutta saattaa levetä ylöspäin mentäessä, koska kiihtyvän kasvun vaiheen aikana syntyneet ovat vielä elossa ja heitä on siten määrällisesti enemmän kuin syntyneitä. Ikäpyramidi tosin kapenee aivan ylös mentäessä.

4. vaiheen ikäpyramidi

Joskus puhutaan myös ns. viidennestä vaiheesta, jolloin väestön määrä vähenee. Näin saattaa käydä silloin kun väestön kasvun aikana syntyneet suuret ikäluokat kuolevat ja kuolevuus ylittää silloin syntyvyyden. Käytännössä väestön väheneminen ei näy monenkaan valtion väestössä, koska muuttovoiton takia ei väestön määrä yleensä vähene.

Arvosana: 6 / 6